

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Tredje behandling af lovforslag nr. L 163: Forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens økonomi, lov om menighedsråd, lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde og lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. (Større økonomisk frihed, decentralisering af kompetence m.v.).

Af kirkeministeren (Tove Fergo).

(Fremsat 20/2 2003. Første behandling 12/3 2003. Betænkning 14/5 2003. Anden behandling 22/5 2003).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kirkeministeren (Tove Fergo):

Vi fejrer i år folkestyret i folkekirken. For 100 år siden sikrede Venstrelederen J.C. Christensen demokrati i folkekirken ved loven om, at der skal oprettes folkevalgte råd til at tage sig af sognets anliggende i alle Danmarks 2.000 sogne. Han sagde: Vil man vække folkets kærlighed og interesse for folkekirken, må man give dem indflydelse på dens styrelse. Mænd, kvinder og tyende fik valget ved den lov.

I dag kan Folketinget sige tillykke og ikke mindst tak til landets 17.000 menighedsrådsmedlemmer. Tak for det gode og engagerede arbejde, der udføres til gavn for folkekirken. Vi siger i dag tillykke og tak ved at give menighedsrådene den større frihed, de har ønsket sig, og det mindre bureaukrati til lettelse af deres frivillige arbejde, som er nødvendig.

Jeg ønsker i dag at takke de mange, der ude i sognene har arbejdet seriøst med lovforslaget i den vel nok mest omfattende høring nogen sinde i folkekirken.

Jeg ønsker også at takke Folketingets partier for et godt, grundigt og positivt samarbejde. Tak til Venstres, De Konservatives og Dansk Folkepartis ordførere for modspil og medspil. Også tak til Socialdemokratiet, til partiets kirkepolitiske ordfører, fru Karen J. Klint, for et positivt bidrag, et bidrag, der har været med til at forbedre lovforslaget. Ligeledes ønsker jeg at takke Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti.

I dag tager vi endnu et væsentligt skridt på folkestyrets vej; den vej, der blev anlagt for 100 år siden.

Formanden:

Fru Margrete Auken som ordfører.

Margrete Auken (SF):

At sige tak til de 17.000 menighedsrådsmedlemmer rundtomkring i landet synes jeg er en rigtig, rigtig god idé. De bærer et enormt arbejde, og de slæber og meget ofte med noget, som de ikke synes er særlig skægt.

Der var på landsforeningens årsmøde, som var her fredag, lørdag, søndag, lørdag formiddag et foredrag om menighedsrådsløftet, hvor foredragsholderen gjorde opmærksom på, at løftets pålæg om at virke for kirkens liv og vækst havde det meget skidt under de givne omstændigheder, hvor det i meget højere grad blev kalk og mursten og bureaukrati, eller som en sagde nede i den distriktsforening, jeg tilhører: Det hellige, almindelige regneark sidder godt på denne her sag.

Jeg synes på en eller anden måde, at vi skylder at lytte til, hvad der bliver sagt, skylder at lytte til, hvor mange der opgiver efter den første periode. Det er meget svært at få folk til at genopstille til menighedsrådene, medmindre de elsker det hellige, almindelige regneark, for det, de skulle lave af liv og vækst, bliver der simpelt hen ikke nok tid og kræfter til.

Kl. 10.45

Desværre tyder meget på, at den lov, vi sidder med her, øger bureaukratiet, øger den form for arbejde, som de færreste har påtaget sig menighedsrådsarbejde for at løfte. Alt det sjove bliver der ikke flere penge til, og med den forvaltning, vi har haft indtil nu, bliver der færre penge til det.

Det bliver simpelt hen et spørgsmål om, at man nu skal knokle mere for at få ting til at hænge sammen, som burde have været klarer, som det har været hidtil, på det regionale niveau, hvor det har fungeret meget godt, så man dog kunne have aflastet – eller ikke aflastet, men fortsat aflastningen. Nu vælter vi det altså i hovedet på det lokale niveau.

Det er ikke nødvendigvis en decentralisering. Det kunne også godt være det, som en har kaldt en dekoncentrering, fordi man jo ikke flytter magten fra det helt centrale niveau, altså ministeren, men derimod flytter den fra de forskellige mellemniveauer, og så er der rekurs til ministeren i det.

Jeg synes stadig væk, det ser betænkeligt ud, og når vi alligevel ikke stemmer imod forslaget, men undlader at stemme, skyldes det altså for-

sikringer fra mange sider om, at der er en øget frihed i det. Jeg må indrømme, at jeg har ikke opdaget det endnu.

Men da jeg jo før har sagt, at det er en hamrende kompliceret lov, skulle det jo være meget mærkeligt, hvis der ikke skulle være noget i det, som jeg ikke havde opdaget. Så i tillid til, at de, der siger, der er mere frihed i det, også har ret, går vi med på det. Men det er klart, at det først og fremmest er, fordi Socialdemokratiet fik revisionsbestemmelsen ind, at det er acceptabelt, at vi er med på det.

Lad mig så lige sige, for det er noget, som kirkeministeren åbenbart bliver ved med at fortrænge, at da J.C. Christensen lavede sin lov i 1903, var der også et Kirkeråd, Det Kirkelige Udvalg, som skulle arbejde med det centralt, hvor man skulle finde ud af, om det fungerede godt. De skulle både arbejde med det i praksis, og så skulle de vurdere, hvordan det gik. Københavns biskop var formand for det. Der var åbne møder – altså referatåbenhed – og det var faktisk et meget velfungerende organ.

I 1906 meddeler Det Kirkelige Udvalg så, at det er en god ordning, som J.C. Christensen har lavet både på menighedsrådsniveau og på centralt niveau. På det tidspunkt var der gået Alberti i J.C. Christensens handlemuligheder, og det betød, at han ligesom ikke rigtig kunne komme til at rokke sig, og i 1909 bortfaldt hele menighedsrådsloven. Vi havde ingenting fra 1909 til 1913.

I 1913 laver man så den ny menighedsrådslov, og der bliver den for første gang lavet rigtig, og her sker sådan set ulykken, for der kommer Jacob Appel, en indsneget kryptoradikaler kommende fra Askovmiljøet og værende stærkt modstander af repræsentativt demokrati, ind. Han ville have håndsoprækningdemokrati, som man kendte det i valgmenighederne. Der skulle kirkegængerne komme og stemme om tingene. Det var hans linje.

Han ville ikke have sådan nogle bureaukrater til at sidde og bestemme, og derfor får han slået fast i 1913, at menighedsrådene ikke skal beskæftige sig med ånd, men kun med kalk og mursten. Det var selvfølgelig ikke, fordi han så mente, at det skulle ligge på det centrale niveau eller det regionale niveau, men det var, fordi han havde forestillet sig, at det skulle ligge på det decentrale niveau.

Men udviklingen blev en ganske anden, og nu står vi altså med det problem, at vores menighedsråd stadig væk er overbebyrdet med noget, som de hverken er uddannet til – nogle af dem er, men mange af dem er ikke – og som de færreste synes, er rigtig, rigtig skægt, undtagen som sagt de med det hellige, almindelige regneark.

Vi har virkelig ind imellem svært ved at få folk til det; også i meget aktive menigheder, hvor der er stor deltagelse i, hvad der i øvrigt foregår, kniber det med at rekruttere folk til menighedsrådsarbejde. Jeg mener altså, at vi med denne lov, så vidt jeg kan skønne, lægger yderligere byrder på de arme menighedsrødder.

Jeg mener, at det fremgik ganske klart af det foredrag, der blev holdt på landsforeningens møde. Nu kunne jeg ikke blive til debatten, men jeg kunne følge foredraget, og jeg gætter på, at det ikke blev dementeret særlig synderligt og omfattende af det, der efterfølgende blev sagt i debatten. I hvert fald, da jeg ringede og skulle forhøre mig, havde man en fornemmelse af, at her trængte vi til meget mere debat.

Jeg er ikke sikker på, at vi gavner lægfolks arbejds glæde med det her, men vi vil altså undlade at stemme til det, for der kan som sagt ligge skjulte herligheder – meget skjulte indtil videre, men der kan jo være noget.

Formanden:

Ønsker flere at udtale sig om lovforslaget eller historien? (*Ophold*). Det er ikke tilfældet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 96 stemmer (V, S, DF, KF, RV og KRF); 10 (SF og EL) stemte hverken for eller imod.

Kl. 10.50

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Tredje behandling af lovforslag nr. L 175: Forslag til lov om ændring af skattestyrelsesloven og andre love. (Ændring af fristreglerne på skatte- og afgiftsområdet m.v.).

Af skatteministeren (Svend Erik Hovmand). (Fremsat 12/3 2003. Første behandling 1/4 2003. Betænkning 7/5 2003. Anden behandling 13/5 2003. Tillægsbetænkning 22/5 2003).

Der var stillet 4 ændringsforslag i tillægsbetænkningen. Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 forkastedes, idet 47 stemte for, 59 imod.

Ændringsforslag nr. 2-4 forkastedes uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes herefter til forhandling.

Forhandling

Ole Stavad (S):

Når man har været her i huset i mere end 20 år, så tror man, at man har oplevet det meste, men jeg må indrømme, at det forløb, som vi har oplevet med L 175, har jeg ikke oplevet tidligere. Det har været et forløb, som har været fuldstændig uacceptabelt.

Vi startede faktisk med en meget fredelig første behandling, og vi havde en ganske grundig behandling, inden vi nåede frem til andenbehandlingen, men umiddelbart før får vi en anonym henvendelse fra en angivelig juridisk medarbejder, en mangeårig juridisk medarbejder, i departementet, der fortæller om, hvilke problemer den pågældende ser i sagen, som Folketinget ikke har fået oplysninger om under udvalgsbehandlingen.

Endvidere vedlægger den pågældende hørings svar fra Landsskatteretten og oplyser, at der er flere af slagsen, som vi, på trods af at vi

havde spurgt ind til og spurgt grundigt ind til den pågældende bestemmelse i lovforslaget, ikke havde fået nogen oplysninger om.

Vi har altså ikke fået de relevante oplysninger op til og under lovbehandlingen. Der måtte en anonym henvendelse til, for at vi overhovedet blev bekendt med centrale forhold omkring selve lovgivningen.

Vi har efterfølgende fået forkerte, ja, jeg vil påstå vildledende kommentarer fra skatteministeren om de konsekvenser, som den pågældende medarbejder og hørings svaret fra Landsskatteretten afdækkede.

Først da vi begynder at spørge ind til, hvordan praksis har været tilbage i 1987 og til 1992, da den nuværende statsminister var skatteminister, får vi afdækket, at lignende bemyndigelser har været brugt rent politisk. Ministeren har henholdt sig til, at det, der her vil foregå, er noget rent juridisk, at det vil være juridisk rådgivning, der vil være afgørende for beslutningerne. På trods af det kan vi ikke engang få oplyst, om man tilbage i perioden 1987-92 fulgte de juridiske råd, eller om man traf rent politiske beslutninger i modstrid med de juridiske råd.

Jeg mener at vide, at det er tilfældet, men selv den fortrolighed, som ministeren henholder sig til, har ikke så mange sprækker, at han vil oplyse om et forløb, der har været mere end 10 år tilbage, som har betydning for at vurdere og afdække konsekvenserne af det forslag, ministeren kommer med.

Kl. 10.55

Den fortrolighed, som ministeren henholder sig til, har jeg svært ved at se skal bruges til noget som helst andet end at dække over den periode, hvor den nuværende statsminister var skatteminister. Der kan ikke være nogen som helst legitime begrundelser for, at skatteministeren ikke vil give nødvendige og vigtige oplysninger til Folketinget, for at vi kan vurdere en aktuel lovgivning, at dække det ind under fortrolighed.

De oplysninger, vi ikke fik på sædvanlig vis, har så trods alt medført, at skatteministeren har taget sagen alvorligt – det vil jeg godt takke for – og skatteministeren har oplyst, at han vil gøre alt, hvad han kan, for at Skatteudvalget og Folketinget fremover får den betjening og behandling, som Folketinget bør have. Skatteministeren har også oplyst i betænkningen, at han vil sørge for, at når der træffes beslutninger og afgørelse i Skatteministeriet efter den bestemmelse, som vi her diskuterer, bliver den offentliggjort og begrundet.